

Kommuner og fylkeskommuner som er involvert
i sammenslåingsprosesser

Deres ref.

Vår ref.
16/534-8/KJA BM

Dato
30.10.2017

Rundskriv om målvedtak etter målloven i forbindelse med kommune- og fylkessammenslåinger

Bakgrunn

Den 8. juni 2017 behandlet Stortinget kommune- og regionreformen og gjorde vedtak som innebærer at Norge fra og med 1. januar 2020 skal være inndelt i 354 kommuner og 11 fylker, mot 426 kommuner og 19 fylker i dag.

Kommunale og fylkeskommunale målvedtak

Etter lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste (målloven) § 5 kan kommunestyre og fylkesting gjøre vedtak om å kreve en viss målform, bokmål eller nynorsk, i skriv fra statsorgan til kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret eller fylkestinget kan også vedta at kommunen eller fylkeskommunen skal være språklig nøytral. En kommune eller fylkeskommune som ikke har gjort uttrykkelig målvedtak, vil også bli regnet som språklig nøytral.

Kommunale målvedtak etter målloven § 5 har også den rettsvirkningen at de ligger til grunn for hva som skal være tjenestemålet for regionale og lokale statsorgan, jf. forskrift 12. mai 1980 nr. 4938 om målbruk i offentlig teneste § 5 andre ledd og målloven § 7.

Målvedtak skal etter målloven § 5 tredje ledd meldes til departementet, som skal sørge for å gjøre vedtaket kjent i statsforvaltningen. En oversikt over alle kommunale og fylkeskommunale målvedtak er fastsatt i forskrifts form som forskrift 1. april 2007 nr. 378 om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar (målvedtaksforskriften, se vedlegg). Siden 2016 har denne oppgaven vært delegert fra Kulturdepartementet til Språkrådet, slik at nye målvedtak skal meldes direkte til Språkrådet.

Målvedtak i forbindelse med kommune- og fylkessammenslåinger

I rundskriv F/8 N/81 fra Kirke- og undervisningsdepartementet er det tatt stilling til hva som skjer med målvedtak i forbindelse med endringer i kommunestrukturen:

Kommunar som er regulerte på ein slik måte at to eller fleire kommunar er slått saman, må gjere nytt vedtak med krav om målform endå om alle dei samanslåtte kommunane har vedtak om den same målforma. Elles blir kommunen rekna for å vere språkleg nøytral.

Kommunar som har fått område lagt til seg, men ikkje heile kommunar, treng ikkje gjere nytt vedtak, jfr. lov 21. desember 1956 nr. 3 om endringar i kommunal inndeling § 14 [tilsvarer inndelingsloven § 13 andre ledd].

Språkrådet legger til grunn at det samme gjelder ved endringer i fylkesstrukturen.

Målvedtak og språkpolitiske hensyn som del av sammenslåingsprosessen

Ved kommune- og fylkessammenslåinger faller eksisterende målvedtak bort, og de nye kommunene og fylkeskommunene må gjøre nye målvedtak. Målvedtak må gjøres av kommunestyret eller fylkestinget i den nye kommunen eller det nye fylket. De kan altså ikke gjøres av fellesnemnda før kommunestyret eller fylkestinget har konstituert seg.

Språkrådet anbefaler at kommuner og fylkeskommuner som er involvert i sammenslåingsprosesser, tar opp målvedtak og språk mer allment i forbindelse med prosessen. Særlig viktig er det etter Språkrådets skjønn at de kommunene og fylkeskommunene det gjelder, tar hensyn til å sikre at nynorsk som forvaltningsspråk ikke svekkes som resultat av kommune- og regionreformen.

I den sammenhengen viser vi også til følgende flertallsmerknad i Innst. S. 16 S (2014–2015), budsjettinnstillingen fra Stortingets kommunal- og forvaltningskomité: «Flertallet legger vekt på at hensynet til nynorsk språk skal ivaretas i arbeidet med kommunereform.» Det samme synet har blitt gjentatt i de to påfølgende budsjettinnstillingene fra samme komité.

Språkrådet understreker samtidig at vedtak om hovedmål i skolekretser etter opplæringsloven § 2-5 første ledd ikke henger sammen med målvedtak etter målloven. Videre er det heller ikke slik at et målvedtak etter målloven § 5 er det samme som et vedtak om hva som skal være administrasjonsspråk i kommunen eller fylkeskommunen.

Målloven regulerer bare bruk av bokmål og nynorsk. Målvedtak etter målloven må derfor ikke forveksles med eventuelle vedtak om bruk av samiske språk eller kvensk.

Språkrådets oppfølging av framtidige kommune- og fylkessammenslåinger

Når en kommune- eller fylkessammenslåing er gjennomført, vil Språkrådet skrive til kommunen eller fylkeskommunen for å minne om at det må gjøres nytt målvedtak dersom kommunen eller fylkeskommunen ønsker å ha et målvedtak. Det nye målvedtaket må så meldes til Språkrådet, slik at Språkrådet kan fastsette endring i målvedtaksforskriften i tråd med målvedtaket. Dersom en kommune eller fylkeskommune ikke melder fra om målvedtak, vil Språkrådet legge til grunn at kommunen eller fylkeskommunen er språklig nøytral.

Dersom noen har spørsmål om fastsetting eller innmelding av målvedtak, kan de ta kontakt med Språkrådet på e-post post@sprakradet.no eller telefon 22 54 19 50.

Vennlig hilsen

Åse Wetås
direktør

Kjetil Aasen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Agdenes kommune
Akershus fylkeskommune
Asker kommune
Askim kommune
Aurskog-Høland kommune
Ballangen kommune
Berg kommune
Bindal kommune
Bjugn kommune
Drammen kommune
Eide kommune
Eidsberg kommune
Fet kommune
Finnmark fylkeskommune
Fosnes kommune
Halsa kommune
Hamarøy kommune
Hammerfest kommune
Hedmark fylkeskommune
Hemne kommune
Hitra kommune
Hobøl kommune
Hof kommune
Holmestrand kommune
Hurum kommune
Klæbu kommune
Kristiansand kommune
Kvalsund kommune
Lardal kommune
Larvik kommune
Leka kommune
Leksvik kommune
Lenvik kommune
Lindesnes kommune
Lyngdal kommune
Mandal kommune
Marnardal kommune
Meldal kommune
Molde kommune
Moss kommune
Namdalseid kommune
Namsos kommune
Narvik kommune
Nedre Eiker kommune
Nord-Trøndelag fylkeskommune
Nærøy kommune
Nøtterøy kommune
Oppegård kommune

Mottakere:

Orkdal kommune
Re kommune
Rissa kommune
Roan kommune
Rygge kommune
Rømskog kommune
Røyken kommune
Sande kommune
Sauherad kommune
Skedsmo kommune
Ski kommune
Skånland kommune
Snillfjord kommune
Songdalen kommune
Spydeberg kommune
Stavanger kommune
Steinkjer kommune
Svelvik kommune
Søgne kommune
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Sørum kommune
Tjeldsund kommune
Tjøme kommune
Torsken kommune
Tranøy kommune
Troms fylkeskommune
Trondheim kommune
Trøgstad kommune
Tysfjord kommune
Tønsberg kommune
Verran kommune
Vestfold fylkeskommune
Vikna kommune
Ørland kommune
Østfold fylkeskommune
Åfjord kommune

Kopi til:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kulturdepartementet

Vedlegg:

forskrift 1. april 2007 nr. 378 om målvedtak i kommunar og fylkeskommunar